

Bài 9

LIÊN MINH CHÂU ÂU (EU) (tiếp theo)

Tiết 5 CỘNG HOÀ PHÁP

I. MỤC TIÊU

Sau bài học, HS cần :

1. Kiến thức

– Biết và hiểu được một số đặc điểm nổi trội về tự nhiên và dân cư, xã hội của Pháp.

– Xác định và giải thích được đặc trưng kinh tế của Pháp.

2. Kỹ năng

– Phân tích được các biểu đồ và các bảng số liệu thống kê có trong bài học.

– Khai thác được thông tin cần thiết từ lược đồ công nghiệp, nông nghiệp.

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC CẦN THIẾT

- Bản đồ Kinh tế chung của Pháp.
- Bản đồ Địa lí tự nhiên Pháp.

III. TRỌNG TÂM BÀI

- Vị thế của Pháp ở châu Âu và trên thế giới.
- Trình độ phát triển và phân bố công nghiệp, nông nghiệp.

IV. TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

Định hướng bài học :

Nước Pháp với thủ đô Pa-ri và tháp Ép-phen đã trở thành hình ảnh quen thuộc với nhiều người dân và HS THPT ở Việt Nam. Vì vậy, nếu GV bắt đầu giờ học bằng cách cho HS được xem những bức ảnh đẹp về nước Pháp, về thủ đô Pa-ri và từ đó, giới thiệu một số thành tựu, sản phẩm nổi tiếng của nước Pháp như tàu siêu tốc (TGV), các đồ trang sức, rượu vang v.v... thì có thể thu hút sự chú ý, hứng thú của HS đối với việc tìm hiểu nước Pháp.

Tiếp theo, GV có thể đặt ra trước HS một vấn đề : "Nước Pháp cũng như nước Đức là một nước công nghiệp phát triển cao, người dân có mức sống cao. Nhưng bên cạnh những nét giống nhau đó, nước Pháp có những nét riêng biệt nào ? Cái gì là đặc trưng giúp ta phân biệt Pháp với Đức". GV nhấn mạnh rằng xác định đặc trưng và giải thích được đặc trưng của nước Pháp là mục tiêu quan trọng nhất mà HS cần phải đạt được khi học về nước Pháp.

Mục I. Vị trí địa lí và đặc điểm tự nhiên

Hoạt động 1 : Tìm hiểu vị trí địa lí và đặc điểm tự nhiên

GV cho HS làm việc cá nhân, yêu cầu HS đọc nội dung mục I trong SGK để xác định những đặc điểm cơ bản về vị trí địa lí, đặc điểm tự nhiên của nước Pháp.

- GV yêu cầu 3-4 HS trả lời.
- GV cho HS nhận xét phần trả lời.
- Kết thúc phần này, GV cần cho HS thấy rõ một số đặc điểm được coi là quan trọng về vị trí địa lí, điều kiện tự nhiên của nước Pháp.

– Nước Pháp có vị trí địa lí rất thuận lợi cho thông thương với thế giới và các nước láng giềng,

– Tự nhiên phong phú, đa dạng và giàu có, tạo nhiều thuận lợi cho phát triển công nghiệp, nông nghiệp, du lịch.

Mục II. Dân cư và xã hội

Hoạt động 2 : Tìm hiểu về dân cư và xã hội

GV yêu cầu HS đọc mục II trong SGK để rút ra những nhận xét về dân cư và xã hội Pháp.

Yêu cầu HS nêu bật được :

- Dân số giảm,
- Mức sống cao,
- Người nhập cư nhiều.

Mục III. Kinh tế

Hoạt động 3 : Tìm hiểu về vị thế của nước Pháp ở châu Âu và trên thế giới.

GV yêu cầu HS đọc nội dung SGK ở phần đầu của mục III và bảng 9.6, trao đổi xác định vị thế của nước Pháp trên thế giới. HS cần đạt được như sau :

Pháp là một trong những cường quốc kinh tế hàng đầu ở EU và trên thế giới :

- Đứng thứ năm trên thế giới về GDP.
- Cường quốc về thương mại : Giá trị thương mại đứng thứ năm trên thế giới.
- Công nghiệp hiện đại, trình độ cao ; nông nghiệp chiếm vị trí hàng đầu ở EU.
- Có vai trò chủ chốt trong EU : Một trong những đầu tàu kinh tế của EU.

Hoạt động 4 : Tìm hiểu về đặc điểm phát triển và phân bố công nghiệp của Pháp.

Trước hết, GV yêu cầu HS dựa vào nội dung SGK và bảng 9.6 để xác định trình độ phát triển công nghiệp của Pháp. HS cần phải khẳng định được rằng Pháp là nước có nền công nghiệp phát triển cao, các ngành công nghiệp hiện đại kết hợp với các ngành công nghiệp truyền thống. Ở đây, GV cần nhấn mạnh rằng trong những thập niên qua, Pháp đã chú trọng đến phát triển các ngành và các khu công nghệ cao và qua đó tạo một động lực mạnh mẽ thúc đẩy nền kinh tế Pháp phát triển.

– Bước tiếp theo, GV yêu cầu HS cụ thể hoá đặc điểm khái quát đã xác định được. Ở đây, HS trao đổi và tìm ra được những ngành công nghiệp truyền thống nổi tiếng thế giới (luyện kim, hoá chất, chế tạo ô tô, sản xuất những hàng tiêu dùng chất lượng cao như quần áo thời trang, đồ trang sức, quần áo lông thú đắt tiền cho phụ nữ, sản xuất rượu...) và những ngành công nghiệp hiện đại, công nghệ cao (công nghiệp hàng không vũ trụ, công nghiệp điện tử, tin học, điện hạt nhân và công nghiệp chế tạo vũ khí) và thứ hạng của chúng trên thế giới. GV cũng nên đề nghị HS kể tên một số sản phẩm công nghiệp tiêu biểu, nổi tiếng thế giới của Pháp.

– Về phân bố công nghiệp, GV nên đề nghị HS xác định trên bản đồ Kinh tế chung hoặc lược đồ Các trung tâm công nghiệp chính của Pháp trong SGK, các địa danh nổi tiếng như Ni-sơ, Mác-xây, Tu-lu-dơ, Boóc-đô, Nãng-tơ và cho biết ở các trung tâm công nghiệp này phân bố những ngành công nghiệp chủ yếu nào? (Ví dụ : Tu-lu-dơ là một trung tâm công nghiệp hàng không, vũ trụ lớn và nổi tiếng của Pháp...). GV cho HS biết đây là vành đai công nghệ cao của nước Pháp.

Hoạt động 5 : Tìm hiểu tình hình phát triển nông nghiệp và lĩnh vực dịch vụ ở Pháp.

– Trước hết GV đề nghị HS dựa vào nội dung SGK phần nông nghiệp, so sánh với trình độ phát triển nông nghiệp của nước Đức và các nước khác để phát hiện ra những đặc điểm nổi trội về nền nông nghiệp của Pháp. Chẳng hạn, khi so sánh nông nghiệp của Pháp với Đức, HS có thể đi đến những nhận xét như sau :

So sánh nông nghiệp Pháp và Đức	
Những điểm giống nhau	Những điểm khác nhau
<ul style="list-style-type: none"> – Trình độ phát triển cao – Năng suất lao động cao 	<ul style="list-style-type: none"> – Ở EU, nông nghiệp Pháp có vị thế cao hơn nông nghiệp Đức – Khả năng xuất khẩu nông sản của Pháp cao hơn so với Đức (Pháp xuất khẩu nhiều nông sản, Đức phải nhập nhiều nông sản)

Để HS có thêm chứng cứ khẳng định năng suất lao động trong nông nghiệp của Pháp cao, GV nên cung cấp thêm thông tin sau đây cho HS : Trước đây 40 năm, Pháp có 10 triệu nông dân, nhưng hiện nay chỉ còn 1 triệu người. Mặc dù số lượng lao động trong nông nghiệp giảm, nhưng trong 20 năm qua, giá trị xuất

khẩu nông sản Pháp vẫn tăng lên 5 lần. Hiện nay, giá trị xuất khẩu nông sản của Pháp hàng năm đạt tới hơn 26 tỉ ơ-rô.

– Bước tiếp theo, GV đề nghị HS xác định trên lược đồ Phân bố sản xuất nông nghiệp của Pháp sự phân bố các cây trồng, vật nuôi chủ yếu. GV cũng nên phân tích thêm về mối quan hệ giữa sự phân bố các cây trồng, vật nuôi chủ yếu và các yếu tố tự nhiên (khí hậu, đất trồng, thủy văn...) có ảnh hưởng trực tiếp đến sự phân bố nông nghiệp.

– GV có thể bổ sung thêm về khu vực dịch vụ của Pháp :

+ Pháp là một nước phát triển cao và ngành dịch vụ cũng phát triển mạnh, đặc biệt là các ngành ngân hàng, tài chính và du lịch,

+ Du lịch là ngành kinh tế hàng đầu ở Pháp và đứng vị trí số 1 ở châu Âu. GV cũng có thể đề nghị HS trả lời câu hỏi : Những lợi thế để Pháp phát triển mạnh ngành du lịch là gì ?

V. THÔNG TIN

1. Pa-ri ngày nay

Pháp là Pa-ri và Pa-ri là nước Pháp. Pa-ri có vị trí đặc biệt trong đời sống kinh tế – xã hội của nước Pháp. Tuy nhiên, việc tập trung quá đông dân cư và các cơ sở sản xuất ở khu vực Pa-ri đã làm thành phố bị quá tải. Để giải quyết vấn đề này, một số thành phố mới đã được xây dựng. Kết quả của chính sách này là thời gian qua, Pa-ri đã giảm đi 1 500 xí nghiệp, hiện còn hơn 20 000 xí nghiệp.

2. Chú trọng phát triển công nghệ hiện đại

Trong những thập niên gần đây, Pháp chú trọng đầu tư phát triển công nghệ hiện đại. Pháp đã thiết lập các công viên công nghệ ở những nơi có cảnh quan thiên nhiên ngoạn mục để hấp dẫn các chuyên gia khoa học hàng đầu trên thế giới đến nước Pháp làm việc. Sô-phi-a An-ti-pô-li là một trong những công viên công nghệ hiện đại của Pháp, nằm gần bờ biển Địa Trung Hải, giữa Ni-sơ và Can-nơ. Công viên công nghệ Sô-phi-a An-ti-pô-li rất nổi tiếng và được xem như là "Thung lũng Si-li-côn" của Pháp. Ở đây có tới 900 doanh nghiệp (2/3 hoạt động trong lĩnh vực công nghệ cao) với 17000 lao động và có 6000 người làm việc trong các trung tâm nghiên cứu, các cơ sở đào tạo và các xí nghiệp sản xuất theo các công nghệ cao

3. Nghề trồng nho và sản xuất rượu vang của Pháp

Nước Pháp có những lợi thế đặc biệt để phát triển ngành trồng nho. Nhờ vị trí địa lí thuận lợi, nước Pháp vừa có khí hậu ôn đới ẩm áp, vừa có khí hậu Địa Trung Hải, nhờ đó mà các vườn nho đã phát triển về cả số lượng lẫn chất lượng. Đất trồng nho của Pháp chiếm khoảng 1100 000 ha và sản xuất được 60 đến 70 triệu hécto lít rượu vang. Trên thế giới chỉ có I-ta-li-a vượt Pháp cả diện tích và sản lượng nho.

4. Sự toả sáng của ngành du lịch

Pháp là nước đón nhiều khách du lịch nước ngoài nhất ở châu Âu, trên cả Tây Ban Nha, I-ta-li-a và Áo. Về thu nhập từ du lịch, Pháp hiện đứng thứ hai trên thế giới sau Hoa Kỳ, đứng trên Tây Ban Nha và Anh. Những lợi thế về vị trí địa lí (Pháp nằm ở Tây Âu, giáp Đại Tây Dương và Địa Trung Hải, lại ở giữa Bắc Âu và Nam Âu), truyền thống và những di sản văn hoá, kiến trúc, sự đa dạng của tự nhiên, những thắng cảnh thiên nhiên kì thú, vẻ đẹp tráng lệ của Pa-ri và khả năng tổ chức tuyệt vời của ngành du lịch đã làm cho Pháp trở thành một trong những miền đất được người ta tìm đến và mơ ước được đến thăm nhiều nhất.

5. Những biến đổi mạnh mẽ trong không gian

Chính phủ Pháp chủ trương khuyến khích các nhà đầu tư xây dựng các xí nghiệp mới ở những vùng kinh tế chưa phát triển mạnh. Pháp cũng đã đầu tư hiện đại hoá các tuyến đường sắt, thực hiện các ưu đãi về thuế và hỗ trợ tài chính tạo điều kiện cho Ni-sơ, Boóc-đô và Tu-lu-dơ phát triển nhanh và trở thành các trung tâm công nghiệp hiện đại. Một vành đai các trung tâm công nghệ cao đã được hình thành ở miền Nam và Tây Nam nước Pháp. Ví dụ , E-bốt – sản phẩm hợp tác về chế tạo máy bay của EU – được hoàn chỉnh ở Tu-lu-dơ. Tàu hoả TGV – có tốc độ vào loại nhanh nhất thế giới – biểu tượng về công nghệ cao của Pháp – được chế tạo ở trong vùng. Pháp đã thành lập ở Ni-sơ và Can-nơ các trung tâm nghiên cứu khoa học và các cơ sở đào tạo các chuyên gia có trình độ cao. Việc tạo thêm những chỗ làm mới và việc xây dựng các xí nghiệp không gây ô nhiễm môi trường có một giá trị đặc biệt đối với việc phát triển du lịch bền vững ở miền Nam nước Pháp, nơi có nhiều trung tâm du lịch nổi tiếng thế giới.